

GRADUAAT IN DE ACCOUNTING ADMINISTRATION

SAMENWERKINGSVERBAND HOGENT HBO5

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

18 september 2018

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	7
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	10
2.4	Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	11
2.5	Eindoordeel.....	12
3	Beoordelingsproces	13
4	Overzicht oordelen	14
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	15
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	16
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	17
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	18
	Bijlage 5: Lijst met afkortingen	19

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding graduaat in de accounting administration gevalideerd op 25 juni 2018.

De graduaatsopleidingen van het samenwerkingsverband HoGent HBO5, waaronder de opleiding accounting administration, zullen worden aangestuurd vanuit een afzonderlijke entiteit, het HBO5-college. Door te kiezen voor de aansturing vanuit een aparte entiteit, waarin de rechtsvoorgangers van de graduaatsopleidingen een plaats krijgen, kunnen de graduaatsopleidingen hun eigenheid behouden en wordt de expertise voor de specifieke doelgroep verankerd.

De opleiding accounting administration richt zich tot een brede doelgroep en wordt zowel in dag- als avond/weekendtraject aangeboden. De opleiding wil de studenten opleiden tot veelzijdige professionals met passie voor boekhouden, wetgeving en cijfers, die goed kunnen samenwerken en communiceren, die verantwoordelijkheid opnemen en autonoom kunnen werken. De opleiding wil bovendien dat de toekomstige afgestudeerden *future proof* zijn, m.a.w. voorbereid zijn op de veranderende rol van de boekhouder waarbij de traditionele administratieve taken meer en meer vervangen worden door advies, overleg, analyse van data en het algemeen bijstaan van de klanten. De opleiding onderscheidt zich van andere soortgelijke opleidingen door een brede achtergrond van kennis rond wetgeving aan te bieden, ter ondersteuning van het begrip van de boekhoudkundige processen.

Het opleidingsprofiel is geconcretiseerd in de opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR). De OLR passen qua niveau en oriëntatie bij een graduaatsopleiding en hebben aandacht voor het juridische, digitale en communicatieve aspect in het beroep. De OLR zijn afgetoetst met het werkveld.

Het programma heeft een duidelijke opbouw en samenhang rond vier leerresultaatslijnen. De leerinhouden zijn actueel en sluiten die aan bij de beoogde leerresultaten. Er is een geleidelijke opbouw van het programma qua complexiteit en een continue integratie van theorie en praktijk. Eén derde van de opleiding wordt ingevuld met werkplekleren en stage, waarmee de opleiding voldoet aan de decretale vereiste. Voor werkstudenten die niet in het domein van *accounting administration* werken, wordt de stage vervangen door vakoverschrijdende cases. De opleiding heeft ook aandacht voor het internationale aspect onder meer door het vakjargon in andere talen te behandelen in de opleidingsonderdelen.

De opleiding zal over een deskundig docententeam beschikken om de opleiding te verzorgen en begeleiding te geven. Daartoe zijn individuele gesprekken met docenten gepland en wordt er in professionalisering voorzien. De studiebegeleiding, trajectbegeleiding en differentiatiemogelijkheden voor studenten zijn goed. Studenten van de graduaatsopleiding zullen gebruik kunnen maken van de hogeschoolbrede voorzieningen.

De graduaatsopleiding sluit aan bij het evaluatiebeleid van de Hogeschool Gent. Er is een mix aan toetsvormen en een afwisseling van formatief en summatief toetsen. De beoordeling van het werkplekleren gebeurt gezamenlijk door de student, de stagementor en de docent. De verantwoordelijkheid voor de eindbeoordeling ligt bij de opleiding.

De kwaliteitszorg van de opleiding zal aansluiten bij de processen en cycli van het kwaliteitszorgsysteem van de Hogeschool Gent, waarbij ook studenten en het werkveld worden betrokken.

De visitatiecommissie (hierna: commissie) die de aanvraag van het samenwerkingsverband HoGent HBO5 voor de opleiding graduaat in accounting administration heeft beoordeeld, brengt een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Met het oog op de verdere ontwikkeling van de nieuwe opleiding, formuleert de commissie de volgende aanbevelingen:

- De commissie suggereert om de formulering van het opleidingsprofiel te screenen en de terminologie meer te laten aansluiten bij het HBO5-niveau.
- De commissie vraagt om te zoeken naar een alternatief voor de vakoverschrijdende cases omdat niet alle werksituaties kunnen gesimuleerd worden.
- De commissie suggereert om de vestigingsplaatsen buiten Gent niet onmiddellijk op te geven omdat voor de specifieke doelgroep van de graduaatsopleiding, onderwijs dichtbij belangrijk is.

Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het huidige oordeel over de potentiële kwaliteit van de opleiding.

Den Haag, 18 september 2018

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding graduaat in de accounting administration van het samenwerkingsverband HoGent HBO5

Eric Halsberghe
(voorzitter)

Klara De Wilde
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen:

De opleiding heeft, binnen de onderwijsvisie en bijhorende strategische doelstellingen van de HoGent, haar eigen opleidingsprofiel vorm gegeven. In het Informatiedossier stelt de opleiding dat ze de studenten accounting administration wil opleiden tot veelzijdige professionals met passie voor boekhouden, wetgeving en cijfers, die goed kunnen samenwerken en communiceren, die verantwoordelijkheid opnemen en autonoom kunnen werken. De opleiding wil bovendien dat de toekomstige afgestudeerden future-proof zijn, m.a.w. voorbereid zijn op de veranderende rol van de boekhouder waarbij de traditionele administratieve taken meer en meer vervangen worden door advies, overleg, analyse van data en het algemeen bijstaan van de klanten. De opleiding onderscheidt zich van andere soortgelijke opleidingen door een brede achtergrond van kennis rond wetgeving aan te bieden ter ondersteuning van het begrip van de boekhoudkundige processen.

De opleiding heeft het opleidingsprofiel vertaald in opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) en deze thematisch geordend in vier leerresultaatslijnen.

De OLR stemmen inhoudelijk overeen met de door de overheid gevalideerde domeinspecifieke leerresultaten op niveau 5 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS). Dit blijkt uit de tabel in het Informatiedossier. De opleiding heeft conform haar profiel een extra OLR toegevoegd betreffende de juridische kennis. Uit het Informatiedossier blijkt dat de OLR werden afgetoetst bij twee werkveldcommissies, samengesteld uit zelfstandige boekhouders en vertegenwoordigers van het Beroepsinstituut van erkende boekhouders en fiscalisten (BIBF).

Overwegingen:

De commissie heeft het beoogde eindniveau van de opleiding bestudeerd aan de hand van de OLR. Ze vindt dat de opleiding een adequate kijk heeft op de toekomst van het boekhouden, door de expliciete aandacht in de OLR voor het juridische, digitale en communicatieve aspect in het beroep. De commissie waardeert dat de opleiding een eigen invulling geeft aan de DLR en dat die afgetoetst werd in het werkveld.

Op basis van het Informatiedossier had de commissie de indruk dat het opleidingsprofiel vrij ambitieus geformuleerd was voor een HBO5-niveau. Tijdens de gesprekken heeft de commissie dan ook afgetoetst hoe de opleiding het onderscheid tussen een gegradueerde (HBO5-niveau) en een bachelor (niveau 6) zag. De reactie heeft de commissie overtuigd dat de opleiding een adequaat beeld heeft van het eindprofiel dat ze beoogt. De concrete aanvullende voorbeelden die de commissie tijdens het gesprek kreeg over de invulling van 'autonoom werken' en 'advies verstrekken' sluiten aan bij het niveau 5 van gegradueerde. De commissie suggereert derhalve om de formulering van het opleidingsprofiel te screenen en de terminologie meer te laten aansluiten bij het HBO5-niveau.

Samenvattend is de commissie van mening dat het beoogde eindniveau qua niveau, oriëntatie en inhoud aansluit bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding. De OLR stemmen inhoudelijk overeen met de gevalideerde DLR op niveau 5 van de VKS en zijn afgestemd met het werkveld.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen:

De Hogeschool Gent wil het specifieke profiel van de graduaatsopleidingen bewaren en bewaken en kiest ervoor om de graduaatsopleidingen aan te sturen vanuit een afzonderlijke entiteit, het HBO5-college. In het HBO5-college zullen onder meer de rechtsvoorgangers van de graduaatsopleidingen opgenomen worden.

Voor het operationaliseren van de graduaatsopleidingen steunt Hogeschool Gent op het model High impact learning that lasts (HILL). Het curriculum van accounting administration is uitgewerkt op basis van de door de opleiding gekozen speerpunten: tools om te groeien, gedifferentieerde aanpak, reflectie en praktijkgerichtheid.

Het programma telt 120 studiepunten en kan volgens het modeltraject gespreid worden over vier of zes semesters. Het programma is opgebouwd rond vier thematische leerlijnen die over de semesters heen doorlopen:

- In de leerlijn 'Voeren van boekhouding' wordt ingegaan op het boekhoudproces.
- De leerlijn 'Wetgeving' biedt de student een brede achtergrond van kennis rond wetgeving ter ondersteuning van de kennis van het boekhoudproces.
- In de leerlijn 'Calculaties' wordt aandacht besteed aan prijzen en budgetten.
- In de leerlijn 'Analyse en professioneel handelen' komen rapporteren, communiceren, ethisch handelen, aandacht voor fraude en ontwikkeling van deskundigheid aan bod.

Het document TOPTOC (tabel opleidingsprogramma – tabel onderwijsconcept) in de bijlage bij het Informatiedossier maakt inzichtelijk hoe de opleidingsonderdelen aan de leerresultaatslijnen zijn gelinkt. De studiefiches uit de bijlagen bij het Informatiedossier geven per opleidingsonderdeel onder meer de inhoud, de doelstellingen, de relatie met de OLR, werkvormen en evaluatievormen en – criteria. Volgens het Informatiedossier is het programma dusdanig opgebouwd dat er een logische inhoudelijke volgorde zit in de opleidingsonderdelen.

Uit het schematisch programmaoverzicht en de studiefiches blijkt dat in de eerste twee/vier semesters de opleidingsonderdelen opgebouwd zijn uit partims theorie en werkplekieren. Op die manier kan de student de aangeleerde theorie onmiddellijk in de praktijk toepassen. In de laatste twee semesters wordt de toepassing in de praktijk gebundeld aangeboden. De student kan de opgedane kennis geïntegreerd toepassen in de stage of in de vakoverschrijdende cases.

De praktijkcomponent bestaat enerzijds uit het werkplekieren en anderzijds de stage of de vakoverschrijdende cases. Uit de opleidingstabel blijkt dat de praktijkcomponent 45 studiepunten telt en daarmee voldoet aan de decretale eisen. In de gesprekken vernam de commissie dat het werkplekieren bestaat uit het uitvoeren van authentieke cases in een gesimuleerde werkcontext. In de stage wordt alle verworven kennis op de werkplek zelf toegepast. Voor werkstudenten die niet in het domein van accounting administration werken, is een stage volgens de opleiding niet haalbaar. Deze studenten voeren vakoverschrijdende cases uit in een gesimuleerde werkomgeving.

In het Informatiedossier geeft de opleiding aan dat internationalisering geen prioriteit heeft. Een internationale ervaring is moeilijker te realiseren, gezien de specifieke doelgroep. In de gesprekken wijst de opleiding erop dat internationalisering meer is dan een buitenlandervaring. De opleiding ziet mogelijkheden om een internationale dimensie op te nemen in de verschillende opleidingsonderdelen. Zo zal er in de opleidingsonderdelen

aandacht besteed worden aan het vakjargon in andere talen. Er wordt ook gedacht aan de bespreking van een anderstalige tekst of een internationaal topic. De opleiding geeft aan dat de organisatie van blokstages kansen biedt om de stage te volgen in het buitenland of in de Franse of Duitse gemeenschap in België. Uit het Informatiedossier blijkt verder dat in de komende maanden het International office van de Hogeschool Gent samen met de graduaatsopleidingen een aangepast aanbod zal uitwerken.

De opleiding richt zich tot een brede doelgroep. Zij bevat onder meer generatiestudenten die na hun diploma secundair onderwijs een opleiding in het hoger onderwijs willen volgen, studenten hoger onderwijs die zich willen heroriënteren, volwassenen – al dan niet werkzaam binnen de sector – die willen doorgroeien of zich heroriënteren, en werkzoekenden. In de gesprekken vernam de commissie dat - afhankelijk van de specifieke situatie van de student - een aangepast traject wordt opgesteld. Hij kan de opleiding over meer dan twee jaar spreiden; hij kan kiezen tussen dag of avond/weekend onderwijs of een combinatie ervan; tussentijdse aanpassingen tijdens het studietraject zijn eveneens mogelijk. Studenten kunnen ook EVC's en EVK's laten erkennen. Het toekennen ervan gebeurt op basis van procedure Erkenning eerder verworven competenties graduaatsopleidingen van de Associatie UGent.

Met elke student wordt een intakegesprek gehouden waarbij de trajectbegeleider de verwachtingen afstemt en het studietraject samenstelt. De studie- en trajectbegeleiding is momenteel gebundeld per vestigingsplaats waardoor de studenten zo weinig mogelijk moeten worden doorverwezen. Uit focusgesprekken waarnaar het Informatiedossier verwijst, blijkt dat de studenten dit concept willen behouden. In de gesprekken vernam de commissie dat de hogeschool de bestaande expertise van de CVO's wil bundelen en inbrengen in het HBO5-college. In de komende maanden wordt bekeken hoe dit concept verder uitgewerkt kan worden binnen het samenwerkingsverband. Het Informatiedossier vermeldt verder dat de studenten zeker een beroep kunnen doen op het uitgewerkte begeleidingssysteem van de Hogeschool Gent.

In de gesprekken vernam de commissie dat de Hogeschool Gent het onderwijzend personeel wil samenhouden en eveneens onderbrengen in het HBO5-college. In het najaar start de hogeschool met individuele gesprekken met elke docent van de CVO's om na te gaan wat zijn/haar verwachtingen/wensen zijn naar de toekomst. Deze gesprekken zullen aangeven over hoeveel docenten de opleiding accounting administration zal kunnen beschikken. Daarnaast wil de Hogeschool Gent ook bij de docenten uit de bacheloropleidingen nagaan wie er interesse heeft om les te geven in de graduaatsopleidingen.

In de gesprekken vernam de commissie dat de hogeschool een aanbod heeft voor onderwijsprofessionalisering. Dit aanbod staat vanaf 2019 ook open voor de docenten uit de graduaatsopleidingen. In het HBO5-college zullen ook middelen voorzien worden voor de vakinhoudelijke professionalisering van de docenten.

Het samenwerkingsverband heeft momenteel vier vestigingsplaatsen. Volgens het Informatiedossier hebben alle vestigingsplaatsen de nodige infrastructuur voor de onderwijsactiviteiten, zoals leslokalen, aula's, computerlokalen geschikt voor kantoorsimulaties, bibliotheken, lokalen voor zelfstudie en groepswork. Het elektronisch leerplatform wordt gebruikt als communicatiemiddel en interactief leerplatform. De vier vestigingsplaatsen gebruiken hetzelfde leerplatform. In de gesprekken vernam de commissie dat het momenteel nog niet duidelijk is welke trajecten waar zullen aangeboden worden. Dat zal de komende maanden beslist worden op basis van de beschikbaarheden van docenten.

Overwegingen:

De commissie is positief over de oprichting van het HBO5-college die de opleiding zal aansturen. Ze vindt dit een goed concept om de eigenheid van het HBO5-niveau te bewaken en rekening te houden met de specifieke doelgroep van de graduaatsopleiding. Ook het feit

dat de rechtsvoorgangers van de graduaatsopleidingen een plaats krijgen in het HBO5-college vindt de commissie goed. Op deze manier wordt de expertise voor de specifieke doelgroep verankerd.

De commissie meent dat de OLR adequaat zijn vertaald in de opbouw en de inhoud van het programma. De koppeling van opleidingsonderdelen aan leerresultaatlijnen maakt de opbouw van het programma duidelijk. Er is een geleidelijke opbouw van het programma qua complexiteit. De inhoud van de opleidingsonderdelen is relevant voor accounting administration en sluit aan bij de beoogde leerresultaten. Dat de opleiding aandacht zal besteden aan het vakjargon in andere talen, vindt de commissie belangrijk. De docenten die de commissie gesproken heeft, zijn deels nog werkzaam in de praktijk. Ze hebben voeling met de praktijk en zijn ook mee met de recente ontwikkelingen in het beroep zoals de digitalisering. Dat geeft de commissie vertrouwen.

De commissie waardeert de continue integratie van theorie en praktijk in het programma. Dat sluit ook aan bij het profiel van de doelgroep. De commissie kan zich vinden in de invulling van het werkplekleren waarbij authentieke taken in een gesimuleerde werkomgeving worden uitgevoerd. Zeker voor generatiestudenten is het een voordeel om te oefenen in een gesimuleerde omgeving als voorbereiding op de stage. De commissie vindt het namelijk wel essentieel dat de student uiteindelijk praktijkervaring opdoet in het werkveld zelf. De commissie begrijpt de moeilijkheid om werkstudenten die niet in het domein van accounting administration werken, stage te laten lopen. De commissie kan zich echter niet volledig vinden in het alternatief van de opleiding (vakoverschrijdende cases). Uit de gesprekken leert de commissie dat de opleiding beseft dat niet alle werksituaties kunnen gesimuleerd worden. Ze moedigt de opleiding aan om verder te zoeken naar alternatieven. De wijze van invulling zou de opleiding en het HBO5-college als een marketing element kunnen gebruiken.

De commissie heeft kennis genomen van de twee modeltrajecten die de opleiding uitgetekend heeft. In de gesprekken vernam ze dat deze twee modeltrajecten het vertrekpunt zijn om tijdens het intakegesprek een traject op maat van de student vast te leggen. Het feit dat er veel flexibiliteit is, vindt de commissie heel positief en is duidelijk gericht op de specifieke doelgroep van de graduaatsopleiding.

Op het vlak van studiebegeleiding en -trajectbegeleiding wordt de expertise van de hogeschool en het CVO gebundeld. De commissie vindt het een voordeel dat de studenten van de graduaatsopleiding gebruik kunnen maken van de hogeschoolbrede voorzieningen.

De commissie hoorde in de gesprekken dat het nog niet duidelijk is op welke vestigingsplaatsen de opleiding zal aangeboden worden. De commissie vindt dit jammer want dit is belangrijk voor de toekomstige studenten. Deze doelgroep wil onderwijs dichtbij. De commissie begrijpt dat er verschillende factoren een rol hebben in het overleg over de vestigingsplaatsen maar ze geeft de overweging mee om de vestigingsplaatsen buiten Gent niet onmiddellijk op te geven.

Het docententeam voor de nieuwe opleiding is nog niet samengesteld maar de uitgetekende aanpak met individuele gesprekken, spreekt de commissie zeer aan. Ook het samenbrengen van het team binnen het HBO5-college vindt de commissie een sterk punt. De docenten die aanwezig waren tijdens de gesprekken, staan nog in de praktijk en hebben volgens de commissie een goed profiel voor een graduaatsopleiding. Uit de gesprekken kreeg de commissie de indruk dat er een goede onderlinge verstandhouding was tussen de docenten van de verschillende CVO's. Ook de interactie van de onderwijsondersteuner van de hogeschool met de docenten, gaf de commissie de indruk dat er in de toekomst een samenhangend team kan gevormd worden. Dit alles geeft de commissie vertrouwen dat de opleiding over een deskundig docententeam zal kunnen beschikken.

Samenvattend heeft de commissie er vertrouwen in dat de studenten zullen terechtkomen in een samenhangende onderwijsleeromgeving die het mogelijk maakt de beoogde leerresultaten te bereiken. De keuze van de Hogeschool Gent om de expertise voor deze doelgroep onder te brengen in het HBO5-college en ook de manier waarop de hogeschool het docententeam zal samenstellen, vindt de commissie een goede aanpak. Verder zijn de leerinhouden actueel en sluiten die aan bij de beoogde leerresultaten. Er is een continue integratie van theorie en praktijk, blijkend onder meer uit de onmiddellijke nabijheid van theoretische onderdelen en praktische onderdelen in werkplekleren. De opleiding moet wel verder nadenken hoe ze voor de stage voor werkstudenten die niet in de beroepspraktijk van accounting zijn tewerkgesteld, authentiek kan invullen.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen:

Volgens het Informatiedossier sluit de graduaatsopleiding aan bij het evaluatiebeleid van Hogeschool Gent. Dit evaluatiebeleid steunt op vijf principes: authenticiteit, evaluatie als leermiddel, een actieve rol voor studenten, rechtvaardigheid en redelijkheid. In het Informatiedossier is terug te vinden hoe de opleiding de vijf principes invult rekening houdend met de specifieke context van de graduaatsopleidingen.

De wijze en methoden van toetsen staan uitgeschreven in het Onderwijs- en Examenreglement (OER) en in de studiefiches die de commissie heeft kunnen inkijken. Uit het TOPTOC document (tabel opleidingsprogramma – tabel onderwijsconcept) stelt de commissie vast dat de opleiding een mix van toetsvormen zal toepassen, zoals schriftelijke examens, al dan niet met open vragen en al dan niet op pc, mondeling examen, verslag, paper, presentatie. De evaluatie gebeurt zowel summatief als formatief. Voor de praktijkcomponent kan er modulair getoetst worden. Via het TOPTOC document kan de opleiding de consistentie tussen werkvorm en evaluatievorm bewaken.

Op het einde van de opleiding zijn twee stageperiodes voorzien waarin de student de opgedane kennis geïntegreerd kan toepassen in de werkpraktijk. De toetsing dient naar de mening van de commissie daarop te zijn afgestemd. De commissie vernam voorts dat de opleiding de contacten van de docenten en het netwerk van de CVO's inzet om stageplaatsen te creëren. Verder hoorde de commissie dat er al een eerste overleg geweest met de geïnteresseerden over de verwachtingen van de opleiding naar de eerste en tweede stageperiode. Het is de bedoeling van de opleiding om een stageovereenkomst af te sluiten met de drie partijen: student-stagementor-hogeschool. Wat de beoordeling van de stage betreft, zal de stagebegeleider van de hogeschool de eindverantwoordelijke zijn maar met inbreng van de student en de stagementor.

Overwegingen:

De commissie meent dat de opleiding een degelijke aanpak heeft om een toetsbeleid op te bouwen. Het toetsbeleid en het OER van de Hogeschool Gent vormen het uitgangspunt en worden nu vertaald naar de specifieke context van de graduaatsopleiding.

De commissie bestudeerde het TOPTOC document en is van mening dat er een goede mix van evaluatievormen wordt ingezet. Dat er zowel periodegebonden als formatieve evaluaties en feedback voorzien worden, vindt de commissie belangrijk voor het leerproces. Voor de validiteit zijn het vastleggen van antwoordsleutels en het werken met rubrics een sterk punt.

Bij de evaluatie van de stage vindt de commissie het belangrijk dat de opleiding de eindverantwoordelijkheid van de eindbeoordeling draagt, zoals dat voorzien is. De commissie vindt het verder belangrijk dat de beoordeling tot stand komt met inbreng van student en stagementor. De gesprekken die de opleiding voert met de toekomstige stagementoren over de verwachtingen, geven de commissie vertrouwen dat de beoordeling van de stage goed zal opgezet worden.

Hoewel het toetsbeleid, in het bijzonder voor de praktijkcomponent, nog verder moet opgebouwd worden, heeft de commissie er vertrouwen in dat de aanpak de opleiding in staat zal stellen om na te gaan of de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De mix van toetsvormen, de afwisseling van summatief en formatief toetsen en de betrokkenheid van het werkveld bij de beoordeling van de stages dragen hiertoe bij.

Oordeel: voldoende

2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen:

Volgens het Informatiedossier is het de bedoeling om de regie van de Hogeschool Gent voor de borging van de onderwijskwaliteit van de opleiding vanaf 1 september 2019 ook toe te passen op de graduaatsopleidingen. Bij de start van het samenwerkingsverband werd de regie afgetoetst met de partners en volgens hen was de regie perfect werkbaar voor de graduaatsopleidingen. In de aanloop naar de opname in de HoGent-regie nam het samenwerkingsverband reeds initiatieven rond het gezamenlijk organiseren van studenten- en werkveldbevragingen en de opmaak van zelfevaluatierapporten. Binnen het HBO5-college zal de regie verder worden uitgewerkt op maat van de graduaatsopleidingen.

Het fundament van de regie is de PDCA-cyclus op opleidingsniveau. De overlegplatformen die een rol spelen bij de regie zijn de opleidingscommissie, de werkveldcommissie, een peer-to-peer-bijeenkomst en het balansmoment. In het Informatiedossier worden de rol en de verantwoordelijkheden van deze platformen uitgelegd. Verder hanteert de hogeschool een set van instrumenten die ze ter beschikking stelt om het zelfsturend vermogen van de opleidingen te versterken: beleidsinstrumenten (het strategisch plan van Hogeschool Gent, het convenant en het beleidsplan faculteit), opleidingsspecifieke instrumenten (opleidingsprofiel, onderwijsconcept, leerresultatenmatrix, studiefiches), kwaliteitszorginstrumenten (studietijdmetingen, stakeholderbevragingen, business intelligence en portfolio professionalisering onderwijsgevenden), een digitaal portfolio en een systeemevaluatie.

In de gesprekken hoorde de commissie dat er sinds het Informatiedossier verdere stappen gezet zijn. Zo zijn de individuele gesprekken met het personeel gepland, werden middelen in de begroting voorzien, is het aanvullingstraject naar de bachelor in bespreking en wordt gewerkt aan de concrete uitwerking van de stage. De gesprekspartners geven aan dat de samenwerking met drie CVO's om te komen tot één opleiding een complex gegeven is en dat de hogeschool de nodige tijd wil nemen om samen zaken te concipiëren en een breed draagvlak te creëren.

Overwegingen:

Dat de opzet en organisatie van de kwaliteitszorg van de opleiding wordt ingebed in de grotere structuur van de hogeschool, vindt de commissie een goede aanpak. Het kwaliteitszorgsysteem van de Hogeschool Gent biedt heldere processen en cycli, die ook

kunnen functioneren voor de graduaatsopleiding. De commissie waardeert dat er aandacht is voor de specifieke context van de graduaatsopleidingen en dat het kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool wordt aangepast aan de noden van de graduaatsopleiding. Het onderbrengen van de graduaatsopleidingen in het HBO5-college draagt daaraan in belangrijke mate bij en is een daarmee een meerwaarde voor de generieke kwaliteitszorg. Het HBO-college kan zich daarin profileren. De commissie is ook positief over de stappen die op korte termijn zullen worden genomen om ervoor te zorgen dat de opleiding snel in de 'gewone' werking terechtkomt.

Samenvattend is de commissie van mening dat de opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg gericht is op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de studenten en het werkveld bij betrokken worden.

Oordeel: voldoende

2.5 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de opleiding graduaat in de accounting administration conform de beslisregels in het Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding, voldoende.

Op basis van het Informatiedossier, de toegevoegde bijlagen en de gesprekken, heeft de commissie er vertrouwen in dat de opleiding voldoende toegerust is voor een succesvolle start als graduaatsopleiding. Het HBO5-college zal de eigenheid van het HBO5-niveau, wat betreft de leerresultaten, de leeromgeving, de toetsing en de kwaliteitszorg, bewaken en zorgt ervoor dat rekening wordt gehouden met de specifieke doelgroep van de graduaatsopleiding. De beoogde leerresultaten zijn passend voor een graduaatsopleiding. Het programma is logisch opgebouwd en de leerinhouden zijn actueel. Er is een continue integratie van theorie en praktijk, die duidelijk tot uitdrukking komt in het werkplekleren. De opleiding moet wel uitzoeken hoe ze de stage voor werkstudenten die niet in de beroepspraktijk van accounting zijn tewerkgesteld, authentiek kan invullen.

De opleiding beschikt verder over een goede basis om een systeem van toetsing uit te werken en over de nodige structuren voor kwaliteitsborging.

De commissie heeft vertrouwen in de aanpak van de Hogeschool Gent om de graduaatsopleiding uit te bouwen. De aanbevelingen die de commissie heeft gedaan, doen geen afbreuk aan haar oordeel, maar zijn gericht op de verdere ontwikkeling van de opleiding.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 15 januari 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgelijst.

Tijdens een vooroverleg op 4 september 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 4 september 2018 om 15 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Els De Backer**, lid van het klankbord; lesgever;
- **Stefaan Castelein**, lid van het klankbord, lesgever;
- **Kobe Ardui**, dossierbeheerder;
- **Marc D'havé**, diensthoofd kwaliteitsborging; vertegenwoordiger GKW 4;
- **Martine Demonie**, werkveld, lesgever in de huidige CVO-opleiding, lesgever in de nieuwe graduaatsopleiding.

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 4 september 2018 heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 18 september 2018.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Partner samenwerkingsverband	Hogeschool Gent
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Geraard de Duivelstraat 5 -9000 Gent 09 243 34 53 info@hogent.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Kobe Ardui, projectmedewerker HBO5 09 2433467 Kobe.ardui@hoent.be Marc D'havé, diensthoofd kwaliteitszorg 09 243 34 53 Marc.dhave@hogent.be
Partner samenwerkingsverband	CVO Panta Rei
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Schoonmeersstraat 26 – 9000 Gent 09 272 77 77 info@avondschool.be
Partner samenwerkingsverband	CVO Leerstad
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Groendreef 31 – 9160 Lokeren 09 348 38 45 info@leerstad.be
Partner samenwerkingsverband	Het Perspectief CVO
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Henleykaari 83 – 9000 Gent 09 267 12 90 info@hetperspectief.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in de accounting administration
Afstudeerrichtingen	geen
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
(Bijkomende) titel	Gegradueerde in de accounting administration
(Delen van) studiegebied(en)	Handelswetenschappen en bedrijfskunde
ISCED benaming van het studiegebied	04 business, administration, law
Opleidingsvariant(en): (vb. dagopleiding, avondopleiding)	Dagopleiding, avond/weekend opleiding
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	Te bepalen
Studieomvang (in studiepunten)	120
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5 omvorming
HBO5-opleiding(en) van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	boekhouden
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgoedingen	Bachelor in het bedrijfsmanagement – afstudeerrichting Accountancy - Fiscaliteit

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. De gegradueerde maakt de verkoopfacturen en creditnota's op. De gegradueerde onderneemt de nodige acties in het kader van het debiteurenbeheer.
2. De gegradueerde voert betalingen uit binnen de eigen bevoegdheid voor goedgekeurde bewijsstukken. De gegradueerde onderneemt de nodige acties in het kader van het crediteurenbeheer en de voorraadadministratie.
3. De gegradueerde heeft inzicht in de totstandkoming van een verkoopprijs met inbegrip van de berekening van een kostprijs. De gegradueerde heeft inzicht in de bouwstenen van budgettering en volgt de bestaande budgetten mee op.
4. De gegradueerde codeert en verwerkt de documenten in het aankoop-, verkoop-, financieel- en divers dagboek, houdt de analytische boekhouding bij en doet de afstemmingscontrole met de onderliggende bewijsstukken.
5. De gegradueerde houdt de onderliggende databanken van de boekhoudsoftware up-to-date. De gegradueerde werkt vlot met de courante boekhoud- en kantoorsoftware.
6. De gegradueerde bereidt fiscale dossiers en controles voor en levert de nodige informatie aan het sociaal secretariaat. De gegradueerde doet de btw-aangiftes en -reconciliaties.
7. De gegradueerde bereidt de proef- en saldibalans en de Jaarrekening voor in functie van de periodieke en jaarafsluiting. De gegradueerde doet de courante inventarisboekingen en de centralisatie.
8. De gegradueerde communiceert op doeltreffende wijze over de eigen werkzaamheden in functie van de boekhouding.
9. De gegradueerde maakt gestandaardiseerde rapporten en analyses op vraag van het management en volgt administratieve dossiers op.
10. De gegradueerde werkt teamgericht in een multidisciplinaire, interculturele en/of internationale beroepsomgeving.
11. De gegradueerde onderhoudt het eigen deskundigheidsniveau door de recente ontwikkelingen en de wetgeving eigen aan de sector op te volgen en is business compliant.
12. De gegradueerde handelt deontologisch correct, respecteert interne en externe procedures, is alert voor fraude en is zelfkritisch.

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Eric Halsberghe (voorzitter) is master Economische Wetenschappen. Hij startte als wetenschappelijk onderzoeker aan de Universiteit Gent. Nadien was hij docent in het economisch en technisch hoger onderwijs. Als medewerker in het VVKHO (Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen) begeleidde hij hogescholen op het vlak van fusie, professionalisering, curriculumontwikkeling, kwaliteitszorg en onderwijsinnovatie. Bij de fusie van de hogescholen in Vlaanderen werd hij algemeen directeur van KATHO (Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen). Hij was ook bestuurder in VLHORA (Vlaamse Hogescholenraad) en VLUHR (Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad). In de Associatie KU Leuven was hij bestuurder-secretaris en voorzitter van de Associatieraad Onderwijs. Voor de NVAO was hij commissielid en voorzitter van instellingsaudits en toetsen nieuwe opleidingen.

Jules Pieters (commissielid) studeerde Psychologie en promoveerde aan de KU Nijmegen. Sinds 1991 is hij benoemd als hoogleraar aan de Universiteit Twente, waar hij ook een tijdlang decaan was van de Faculteit Toegepaste Onderwijskunde en wetenschappelijk directeur van het Instituut Universitaire Lerarenopleiding. Hij vervulde verschillende bestuursfuncties bij beroepsverenigingen rond onderwijsresearch, psychologie en lerarenopleiding. Professor Pieters heeft ruime ervaring in beoordelingscommissies voor zowel onderzoek als onderwijs in Nederland en Vlaanderen.

Emanuel Mackelberg (commissielid) studeerde rechten met als specialisatie Fiscaal-Financieel-Economisch recht aan de Universiteit Gent. Hij heeft een jarenlange ervaring als zelfstandig accountant en zaakvoerder van het boekhoudkantoor Mackelberg. Daarnaast heeft hij ervaring als lesgever in de CVO-Westhoek (opleiding bedrijfsbeheer) en het NAC (verzekeringen, vennootschapsstructuren en kredieten).

Bert Vanderbeken (student-commissielid) is student in de graduaatsopleiding marketing and sales aan de AP Hogeschool.

De commissie werd bijgestaan door:

- **Liza Kozlowska**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator,
- **Klara De Wilde**, coördinator kwaliteitszorg VLUHR KZ, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier TNO HBO5 omvorming graduaat in de accounting administration – Samenwerkingsverband HoGent HBO5

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier:

- 1. Domeinspecifieke leerresultaten
- 2. Opleidingsspecifieke leerresultaten
- 3. Schematisch programma overzicht
- 3.1. Dagtraject
- 3.2. Avondtraject
- 3.3. Overzicht werk- en evaluatievormen
- 4. Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen van de eerste 60 studiepunten
- 4.1. Beoogde leerresultaten
- 4.2. Onderwijs-/leervormen
- 4.3. Wijze van toetsing en toetsingscriteria
- 4.4. Literatuur (verplicht/aanbevolen)
- 4.5. Aantal studiepunten
- 5. Verklaring op eer waarbij bevestigd wordt dat de in het informatiedossier voorziene middelen en personeel zullen worden ingezet in de opleiding
- 6. Overzicht van de contacten met het werkveld inzonderheid deze in functie van werkplekleren en interne kwaliteitszorg. Bijgevoegd: een lijst die een aantal van de prominente connecties weergeeft die de aan de graduaatsopleiding verwante bacheloropleiding reeds heeft in het buitenland. Bij interesse van de graduaatsstudent in buitenlandse ervaringen kunnen deze connecties door de opleiding ondersteund door de dienst internationalisering aangesproken worden voor een organiserende en/of doorverwijzende rol.
- 7. Onderwijs- en examenregeling
- Het onderwijs- en examenreglement voor de graduaatsopleidingen aan de HoGent voor 2019-2020 werd nog niet uitgewerkt. Zoals algemeen geldend voor het uitwerken van regelgeving voor graduaatsopleidingen, geldt het principe dat de regeling voor de bacheloropleidingen gevolgd wordt, tenzij specifieke afwijkingen noodzakelijk zijn (vb. inzake leerkrediet, inschrijvingsvoorwaarden). Daarom is in bijlage het huidige OER van de HoGent en het HoGent HBO5 samenwerkingsverband toegevoegd. Een finaal reglement opmaken is pas mogelijk eenmaal het organieke reglement van de hogeschool aangepast wordt en de opleidingen overgedragen worden.
- 8. EVC/EVK-procedure
- Een ontwerp van EVC/EVK-procedure werd uitgewerkt door de Associatie Universiteit Gent, waarbij de HoGent is aangesloten (versie: document van 13/11/2017)
- 9. Ontwerp van aanvullingstraject
- 10. Rapport van de Commissie Hoger Onderwijs in het kader van het voorlopig kwaliteitstoezicht, en, indien van toepassing, het verbeterplan

Bijlage 5: Lijst met afkortingen

CVO	Centrum voor volwassenenonderwijs
DLR	Domeinspecifieke leerresultaten
HoGent	Hogeschool Gent
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs- en examenreglement
OLR	Opleidingsspecifieke leerresultaten
VKS	Vlaamse kwalificatiestructuur

